

De beurt aan Nederland

H

et vorige nummer van *Th&ma* was gewijd aan de lerarenopleidingen; ongetwijfeld een heel actueel thema, waarbij bijzonder veel aangezochte auteurs hebben toegezegd een bijdrage hierover te leveren.

Derwijze zelfs dat we hebben besloten twee nummers te wijden aan het thema. Gebruikelijk zien we graag in elke editie van *Th&ma* een evenwichtige spreiding van bijdragen uit Nederland en Vlaanderen; uitzonderlijk hebben we er nu evenwel voor gekozen in het vorige nummer specifiek te focussen op de inzendingen vanuit Vlaanderen en in dit nummer op die vanuit Nederland. Zoals opgemerkt in het vorige hoofdredactioneel hebben we in Nederland en Vlaanderen enerzijds te maken met twee verschillende (politieke) systemen, maar anderzijds ook met gelijksoortige vraagstukken. Mijn collega-hoofdredacteur Huib de Jong sprak me over ‘gedeelde smart’. Vergelijking blijft dus leerzaam en met het dubbelnummer over de lerarenopleidingen gaan we dit niet uit de weg.

Als uitgangspunt voor het thema zijn er de twijfels over de kwaliteit van zowel het basisonderwijs als het secundair of voortgezet onderwijs, en daarbij stelden we ons de volgende vragen: hoe zit het met de lerarenopleidingen, en hoe zouden zij een hefboom tot kwaliteitsverbetering kunnen zijn?

In 1998 en ook in 2016 waren de lerarenopleidingen al eens het onderwerp van een *Th&ma*-nummer. En nu, in 2023, verschijnt er dus een dubbelnummer over dit thema. Toch

krijgen hiermee niet alle vragen een antwoord. Indachtig de woorden van Jeroen van Merriënboer bij zijn recente afscheidsrede aan de Universiteit Maastricht, dat het hem steeds duidelijker is geworden hoe weinig we begrijpen van onderwijs en leren, is het onvermijdelijk dat er nog vele vragen openblijven en dat enige bescheidenheid siert bij het poneren van zogenoemde no-brainers over hoe het wel of niet moet.

In deze editie lezen we alvast hoe de lerarenopleiding een hefboom zou kunnen zijn tot betere onderwijsprestaties in het funderend onderwijs. We kijken naar wat er mis is met de lerarenopleidingen en de Inspectie van het Onderwijs staat stil bij de wijze waarop het Nederlandse onderwijsstelsel de kwaliteit en het behoud van beginnende leraren kan bevorderen. Verder gaan we in op wat in de lerarenopleiding moet zitten en wat niet. Een scherpere afbakening tussen wat in de initiële opleiding moet zitten en wat past in een traject na de opleiding sluit daarbij aan. Ook hoe het werken met leeruitkomsten kan bijdragen aan de onderwijskwaliteit en flexibilisering komt aan bod. Aan de hand van een discussie over de educatieve minor en module wordt des te meer duidelijk dat er over het lerarentekort in Nederland in het beleid verschillende visies bestaan. Een bijdrage over hoe effectief leesonderwijs te realiseren, en de rol daarbij van kenniscentra van lerarenopleidingen, sluit dan weer direct aan bij de zorgelijke trend van dalende resultaten in internationale peilingsonderzoeken, waarop we ook in het vorige hoofdredactioneel wezen.

Zoals gezegd zullen niet alle vragen een antwoord krijgen, maar er is meer dan gewoon een aanzet. Hartelijk dank hiervoor aan allen die hiertoe hebben bijgedragen.

Enige bescheidenheid

siert bij het poneren

van no-brainers over

hoe het wel of niet moet

Bert Hoogewijs

is hoofdredacteur van *Th&ma*